

Compensatieplan Dijkversterking Geuzensloot

Een toetsing aan provinciaal beleid ten aanzien
van beschermde gebieden

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Gecontroleerd door

Datum

Versie

Vrijgegeven door

Document referentie

Handelsregister 30129769

Compensatieplan Dijkversterking

Geuzensloot

51012633

Waternet

19-07-2024

D1.0

NL23-648800269-58745 (herzien)

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Ligging projectgebied	4
1.3	Voorgenomen werkzaamheden	5
2.	Natuurnetwerk Nederland	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Beïnvloede oppervlakte.....	10
3.	Compensatieplan.....	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Compensatieopgave	11
3.2.1	Natuurpunten	11
3.2.2	Oppervlakte.....	13
4.	Conclusie	14
	Bronnen	15
Bijlage 1	Provinciaal beleid	16
Bijlage 2	Voorlopig ontwerp	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft als doel om haar dijken veilig te houden. Om dit te bereiken bereidt het waterschap momenteel een dijkverbeteringsproject voor ter plaatse van de Geuzensloot.

In de voorkeursvariant voor dijkvakken 11 en 13 is voorzien in de aanleg van een versterkte steunberm, waardoor een klein gedeelte van de waterplas aan de zuidzijde wordt gedempt. Zie voor een toelichting op de dijkvakindeling paragraaf 1.3. De mogelijkheid om het oppervlaktewater en de wijziging van het natuurtype in dit NNN-gebied te compenseren ten zuiden van de waterplas is reeds besproken met Rijkswaterstaat (grondeigenaar) op 13 juli 2022 en de provincie Utrecht (bevoegd gezag) op 6 februari 2023.

Doel van het voorliggende document is om inzicht te geven in welke potentiële negatieve effecten op provinciaal beschermde gebied door de ingreep kunnen optreden en, indien noodzakelijk, wat de compensatieopgave wordt om negatieve effecten op provinciaal beschermde gebied te compenseren. Tevens wordt in voorliggende rapportage een eventuele compensatieopgave nader uitgewerkt.

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Utrecht, langs de provinciale weg N201 tussen de plaatsen Vinkeveen en Loenersloot, waarbij de Rijkssnelweg A2 wordt doorkruist, zie figuur 1.1.

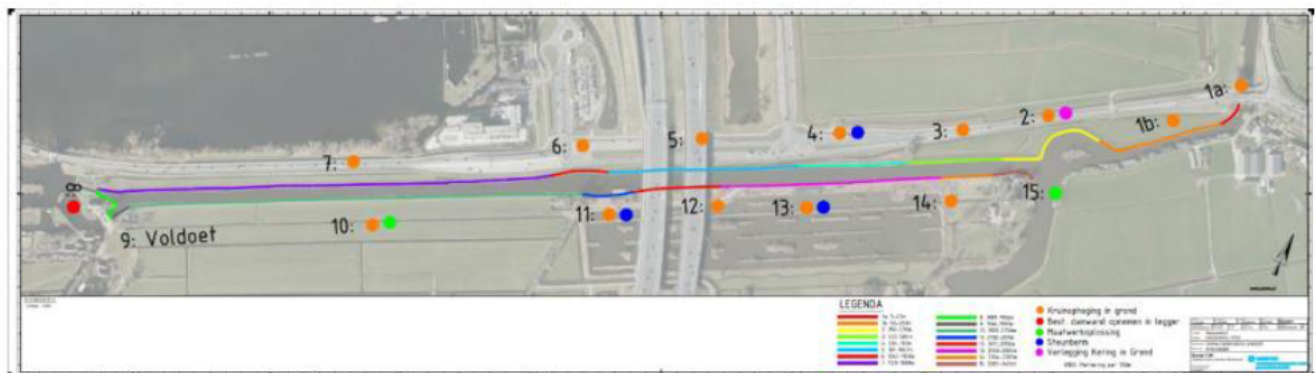
Figuur 1 topografische ligging projectgebied

1.3 Voorgenomen werkzaamheden

De dijk langs de Geuzensloot (dijkvakken P033-001 en P033-002) heeft een IPO-veiligheidsklasse III. Hierbij hoort een overschrijdingskans van 1 op de 100. De dijk keert het water van de Geuzensloot (streefpeil van de boezem is NAP -0,40m) en beschermt de achterliggende polders Oukoop, Baambrugge Westzijds en Groot Wilnis-Vinkenveen tegen overstroming.

Het dijktraject langs de Geuzensloot is 3,4 km lang en voldoet niet meer aan de veiligheidsnormen: 3,4 km is afgekeurd op hoogte en ongeveer 600 meter voldoet niet aan de eisen voor binnenwaartse stabiliteit. In de nota van uitgangspunten (NvU,BVV21.0333/21.020384) is de veiligheidsopgave verder toegelicht.

Het te verbeteren dijktraject bestaat uit 15 dijkvakken met indeling volgens onderstaand figuur.

Deelvakindeling en voorkeursalternatief Dijkverbetering de Geuzensloot

Figuur 2 Dijkvakindeling

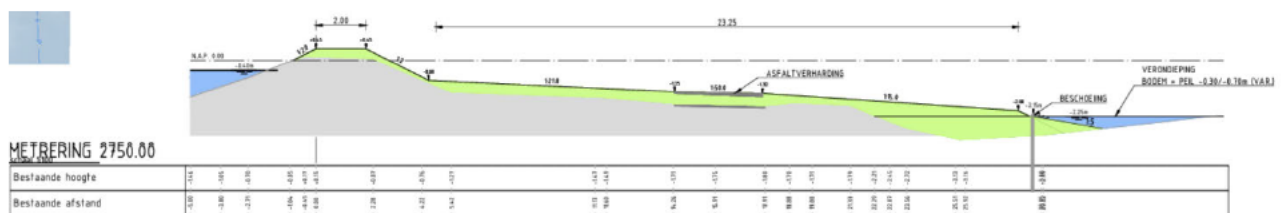
Per dijkvak is een voorkeursvariant bepaald en vastgesteld voor de verbetering welke ten behoeve van de uitvoering worden voorbereid. De keuze van de voorkeursvariant is nader beschreven in de "variantennota dijkverbetering Geuzensloot P033" d.d. 21 september 2022.

Deze rapportage betreft de dijkvakken 11 en 13. Binnenwaarts wordt er voor beide dijkvakken een steunberm geplaatst. Deze steunberm komt in de waterplas ten zuiden van de Geuzensloot te liggen waarbij een deel van het oppervlaktewater wordt gedempt. In deze dijkvakken bestaan de voorgenomen werkzaamheden uit:

dijkvak	Voorkeursalternatief
11	Kruinophoging in grond + steunberm in waterplas
13	Kruinophoging in grond + steunberm in waterplas

Dijkvak 11

Het dijkvak 11 betreft het dijkvak ter hoogte van de woonboot. Het dijktraject is afgekeurd op hoogte en stabiliteit. Het traject bestaat deels uit een groene kade en deels uit een tuin. De kruin wordt hier opgehoogd en ter verbetering van de stabiliteit wordt een steunberm aangebracht. Om voldoende stabiliteit te verkrijgen komt een deel van de steunberm in het water, waarvoor een deel van het water moet worden gedempt. Op de steunberm is een erftoegangsweg van asfalt aanwezig. De weg wordt opgehoogd naar nieuwe hoogte steunberm.

Figuur 3 Aanlegprofiel dijkvak 11

De werkzaamheden bestaan indicatief uit:

- Frezen grasmat
- Baggeren te dempen deel watergang
- Ontgraven en terzijde zetten teelaardelaag
- Opnemen obstakels uit de tuin
- Aanbrengen klei in kruinophoging en steunberm
- Opbreken asfaltverharding
- Aanbrengen menggranulaat t.p.v. rijweg (= de ophoging)
- Aanbrengen asfaltverharding
- Terugbrengen obstakels in de tuin
- Aanvullen teelaarde
- Afwerken en inzaaien

2. Natuurnetwerk Nederland

2.1 Inleiding

De basis van het natuurbeleid in de provincie Utrecht is het Natuurnetwerk Nederland. De planologische bescherming hiervan is geregeld via de Omgevingsvisie en de bijbehorende Interim Omgevingsverordening die per 1-4-2021 van kracht is.

Hierin zijn regels opgesteld die het NNN beschermen, een (robuust) netwerk van natuurgebieden in stand houden en versterken en de biodiversiteit behouden en versterken. Uitgangspunt bij deze regels is dat de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de Natuurnetwerkgebieden behouden blijft.

Aantasting is slechts mogelijk, als deze zo veel mogelijk wordt beperkt en tijdig wordt gecompenseerd

Het plangebied is deels gelegen in een gebied behorend tot NNN. Omdat de werkzaamheden deels binnen NNN plaatsvinden, is sprake van directe aantasting van NNN. Met het oog op het voorkomen van nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NatuurNetwerk Nederland (NNN), dient een compensatieopgave bepaald te worden. Hierbij geldt artikel 6.3 van de Interim omgevingsverordening, lid c:

- a. Situatie waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijk ontwikkelingen.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) en andere provinciaal beschermde gebieden, is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van provincie Utrecht. Hieruit blijkt dat de dijkvakken 11 en 13 deels is gelegen in een gebied dat is aangewezen als NNN , zie figuur 5 en figuur 6.

Figuur 5 Ligging projectgebied t.o.v. NNN-gebied

Binnen dit NNN-gebied zijn de volgende natuurdoeltypen aangewezen (zie figuur 2.3):

- N05.04 Dynamisch moeras
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Figuur 6 Aanwezige natuurtypen. Donkergroen = N05.04 en lichtgroen = N12.02

In praktijk bestaat het in de tekening met donkergroen gearceerde deel (het dynamisch moeras) uit een stuk dijk waar veel Japanse Duizendknoop groeit en

een stuk water, welke beter gedefinieerd zou kunnen worden als natuurtipe Zoete Plas.

2.3 Beïnvloede oppervlakte

De direct beïnvloede natuurdoeltypen en bijbehorende oppervlakte door de dijkverbetering wordt weergegeven in figuur 7.

Figuur 7 Aantasting natuurbeheertypen binnen NNN

3. Compensatieplan

3.1 Inleiding

Met het oog op het voorkomen van nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken van het natuurnetwerk, wordt de compensatieopgave bepaald aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- a. de oppervlakte van de te realiseren compensatie is ten minste net zo groot als de oppervlakte natuur die verloren gaat; en
- b. het aantal natuurlinies voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurlinies voor de te realiseren compensatie.

Voor de compensatie moet gekeken worden naar de werkelijke aantasting van de natuurwaarde en is het onvoldoende als enkel naar theoretische aantasting te kijken als dit niet overeenkomt met de realiteit buiten. Om deze reden zal de compensatie berekend worden op basis van de kenmerken zoals deze in werkelijkheid aanwezig zijn.

In ons plan willen we de natuurtype aan de noord- en zuidkant van het NNN-gebied omwisselen en de kwaliteit van het gebied verbeteren. Middels onderstaande berekening tonen we aan dat dit in lijn is met de eisen die aan de compensatie worden gesteld.

Natuurlinies

Het aantal natuurlinies voor de benodigde compensatie, wordt berekend volgens de formule:

$$N_{popg} = A1 \cdot (1,0 + Tt1) \cdot (1,0 + Tn1) + A2 \cdot (1,0 + Tt2) \cdot (1,0 + Tn2) + A3 \cdot (1,0 + Tt3) \text{ enz.}$$

Compensatie oppervlakte

Het aantal natuurlinies voor de te realiseren compensatie wordt berekend volgens de formule:

$$N_{pcomp} = A11 \cdot (1,0 + Tn11) + A12 \cdot (1,0 + Tn12) + A13 \cdot (1,0 + Tn13) \text{ enz.}$$

3.2 Compensatieopgave

3.2.1 Natuurlinies

In ons plan willen we binnen het NNN-gebied de natuurtype aan de zijde van de dijk en de zuidzijde met elkaar uitwisselen. Langs de dijk wordt hiermee water gedempt, welke aan de zuidzijde wordt teruggebracht. Het natuurtype Kruiden en faunarijk grasland zal teruggebracht worden waar het water wordt gedempt.

Voor de berekening van het aantal te behalen punten is de werkelijke situatie buiten als uitgangspunt gekozen. Gezien de dijk vol staat met Japanse Duizendknoop, welke we in het project weg zullen halen, zijn wij van mening dat de factor voor de hersteltijd van 0,1 teruggebracht kan worden naar 0. Dit is te rechtvaardigen doordat de maatregelen direct een natuurverbetering opleveren, gezien de Japanse Duizendknoop een invasieve exoot is, welke een negatief effect heeft op de natuurwaarde. Door de bestrijding van deze Japanse Duizendknoop zal het resultaat voor de natuur per direct beter zijn en hiermee kan de correctie Tt1 voor de hersteltijd van 0,1 teruggebracht worden naar 0.

Daarnaast zal er een stuk water gedempt worden welke de kenmerken heeft van het natuurstype 'Zoete Plas'. Deze staat echter formeel als 'Dynamisch moeras' getypeerd. Dit natuurstype heeft een beheerfactor (Tt1) van 0,3. De oppervlakte van het NNN-gebied waarvoor de aantasting berekend moet worden is 3.073 m².

Doordat er een deel water gedempt wordt zal dit vanuit de regels van het waterschap gecompenseerd moeten worden in hetzelfde peilgebied. Hiermee is het plan om de watergang welke binnen het Kruiden- en faunarijk grasland ligt te verbreden. Hierdoor blijft de hoeveelheid water in het NNN-gebied gelijk en wordt tevens de doorstroming en waterverversing bevorderd, wat een positieve bijdrage levert aan de waterkwaliteit en zodoende de natuur.

De hoeveelheid water zal hier 1-op-1 gecompenseerd worden en een oppervlakte bedragen van 3.073 m² in een gebied met het natuurstype Kruiden- en faunarijk grasland.

Na het uitwisselen van de natuurstypen aan de zijde van de dijk en de zuidzijde, resteert er een opgave voor natuurcompensatie als gevolg van de hersteltijdfactor en de natuurbeheertype factor. Om hieraan te voldoen wordt direct ten zuiden van de te verbreden dijk een zone van Rietmoeras gecreëerd waarmee het daar in de huidige situatie aanwezige natuurstype Zoete Plas in wezen wordt opgewaardeerd. Het gaat dan om een zone van 3756 m².

De berekening voor de natuurcompensatie komt daarmee uit op het volgende:

- $N_{popg} = A1 \cdot (1,0 + Tt1) \cdot (1,0 + Tn1) + A2 \cdot (1,0 + Tt2) \cdot (1,0 + Tn2) + A3 \cdot (1,0 + Tt3) \text{ enz.}$
- $N_{pcomp} = A11 \cdot (1,0 + Tn11) + A12 \cdot (1,0 + Tn12) + A13 \cdot (1,0 + Tn13) \text{ enz.}$
- $N_{pcomp} \geq N_{popg}$

Waarbij geldt:

Code	Waarde	Omschrijving	Toelichting
A1	3073	m ²	Aantasting door te verbreden dijktracé
Tt1	0	hersteltijd factor	0 i.v.m. Japanse Duizendknoop
Tn1	0,3	natuurbeheertype factor	N05.04 Dynamisch moeras
A2	3756	m ²	Aantasting door aanleg Rietmoeras ten zuiden van te verbreden dijktracé
Tt2	0,1	hersteltijd factor	
Tn2	0,1	natuurbeheertype factor	N4.02 Zoete plas

A3	3073	m2	Aantasting natuurvriendelijke oever compensatielocatie zuidzijde
Tt3	0,1	hersteltijd factor	
Tn3	0,1	natuurbeheertype factor	N12.02 Kruiden- en faunarijk Grasland
A11	3073	m2	Te verbreden dijktracé
Tn11	0,1	natuurbeheertype factor	N12.02 Kruiden- en faunarijk Grasland
A12	3756	m2	Gedeelte ten zuiden van te verbreden dijktracé
Tn12	0,3	natuurbeheertype factor	Rietmoeras
A13	3073	m2	Natuurvriendelijke oever compensatielocatie zuidzijde
Tn13	0,3	natuurbeheertype factor	N05.04 Dynamisch moeras

Alle bovengenoemde getallen waren gegeven, behalve A2/A12. Door de waarde A2/A12 in de formule in te vullen kun je zien wanneer er voldoende gecompenseerd is. De oppervlakte van deze hoeveelheid grond (3756 m2) is het resultaat waarbij de waarde voor Npcomp groter wordt dan Npopg.

Npopg komt hiermee uit op 12257,99

Npcomp komt hiermee uit op 12258

Aan de voorwaarde $Npcomp \geq Npopg$ wordt voldaan met deze oppervlaktes voor de verschillende natuurtypes.

Door 3756m2 Rietmoeras te creëren wordt de natuurwaarde voldoende verbeterd om aan de gestelde eisen voor natuurcompensatie te voldoen.

3.2.2 Oppervlakte

Zoals aangegeven wordt er 3073 m2 water gedempt als steunberm voor de dijk. Op het voorlopig ontwerp in bijlage 2 is dit te zien met lichtgroen op blad 3, 4 en 5 (A11). Ten zuiden van de steunberm wordt een strook van 3756 m2 verondiept ten behoeve van het Rietmoeras (A12), eveneens te zien in bijlage 2 op blad 3, 4 en 5. Ten zuiden van de waterplas wordt 3073 m2 aan natuurvriendelijke oever gemaakt (A13), te zien in bijlage 2 blad 10.

4. Conclusie

Als gevolg van de verbreding van de dijk wordt 3.073 m² van het natuurtype N05.04 Dynamisch moeras gedempt, dat in werkelijkheid de kenmerken heeft van het natuurtype N04.02 Zoete Plas. Op het gedempte stuk wordt het natuurtype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland gecreëerd. Omdat het gedempte oppervlaktewater gecompenseerd moet worden vanuit de regels van het waterschap, wordt de kronkelende watergang ten zuiden van de plas verbreed. Het hier aanwezige natuurtype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland wordt ingericht als natuurvriendelijke oever / N05.04 Dynamisch moeras. Vanwege de hersteltijdfactor en de natuurbeheertype factor bij werkzaamheden in het NNN-gebied resteert er een extra opgave voor natuurcompensatie. Hiervoor wordt direct ten zuiden van de te verbreden dijk een zone van Rietmoeras gecreëerd met een oppervlak van 3756 m².

De compensatielocaties liggen in de directe omgeving van het plangebied aansluitend op bestaande, aan te tasten, natuurtypes zodat de robuustheid en aaneengeslotenheid niet wordt aangetast. Per saldo blijft het NNN-gebied op deze manier intact, treden er geen negatieve effecten op het NNN-gebied op en wordt er voldaan aan de eisen van compensatie.

Bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Uitvoerportaal. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#0> op 26 maart 2023.

Provincie Utrecht. Atlas Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ingezien van [Atlas provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#) op 26 maart 2023.

Provincie Utrecht. Atlas. Natuurbeheerplan 2023. Ingezien van [Atlas provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#) op 26 maart 2023.

Provincie Utrecht. Interim Omgevingsverordening 2021. Ingezien van [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht PS 10 maart 2021 INTERACTIEF.pdf \(provincie-utrecht.nl\)](#) op 26 maart 2023.

Provincie Utrecht. Gebiedsbeschrijving. Ingezien van [Bijlage 1 \(provincie-utrecht.nl\)](#) op 26 maart 2023.

Bijlage 1 Provinciaal beleid

6.1 Natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

6.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Toelichting artikel 6.1 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming, het in stand houden en versterken van een robuust netwerk van natuurgebieden en het behouden en versterken van de biodiversiteit. Daartoe is het uitgangspunt van deze regels en bij de toepassing daarvan, dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden.

Toelichting op artikel 6.2

Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland Bij de regels in deze afdeling is als uitgangspunt genomen dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden. Het uitgangspunt heeft betrekking op het eindresultaat. Het geldt dus niet alleen voor het toekennen van bestemmingen in een plan, maar ook voor de manier waarop bij een aantasting wordt gecompenseerd. Binnen het NNN moeten deze bestemmingen die aan de betreffende locaties worden toegekend, en de bijbehorende regels zorgen voor bovengenoemde doelstelling. Aan locaties binnen het NNN moet, met uitzondering van agrarisch gronden, in ieder geval de bestemming natuur of vergelijkbaar worden toegekend. In die gevallen waarbij er in het van kracht zijnde bestemmingsplan sprake is van een bestemming anders dan natuur (ook aangeduid als ingesloten functie in de toelichting op deze paragraaf), dan mag, ter bescherming van de bestaande activiteiten, ook deze andere bestemming worden toegekend. Toelichting op artikel

6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk voor:

a. ruimtelijke ontwikkelingen in verband met groot openbaar belang. Daarbij mogen er geen reële alternatieven mogelijk zijn die het NNN niet of minder aantasten. Met groot openbaar belang worden maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering. Het alternatievenonderzoek is een breed onderzoek

naar zowel alternatieve oplossingen voor de gewenste ontwikkeling als onderzoek naar alternatieve locaties onder valt. Door middel van een locatieonderzoek moet aangetoond worden op welke manier onderzoek is gedaan, hoe groot de ontwikkeling is, welke andere locaties zijn onderzocht, waarom deze geen reëel alternatief vormen, of en hoe is gezocht naar een zo klein mogelijk ruimtelijk beslag en een zo klein mogelijke aantasting van de natuurwaarden, of en hoe is gezocht naar een slimme terreininrichting en hoe de initiatiefnemer natuur en landschap voldoende mee ontwikkelt.

b. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering). Deze uitzondering is mogelijk als er op gebiedsniveau binnen tien jaar een meerwaarde voor het NNN kan worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dit betekent voor compensatie van natuurtypen dat er sprake is van een plus bovenop de in bijlage 11 Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang genoemde toeslagen. Deze plus kan een versterking van samenhang en kwaliteit zijn. Onder compensatie verstaan we zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen. Om op gebiedsniveau een meerwaarde te kunnen bepalen, wordt een visie op het NNN/natuur opgesteld. Beslaat deze visie een groter gebied dan het bestemmingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, wordt vanuit de locatie van de aantasting bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen. Bij de samenhang worden in ieder geval de volgende criteria betrokken:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
- gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van het NNN;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

c. situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijke ontwikkelingen. Het NNN mag worden aangetast door ruimtelijk beperkte uitbreiding van bestaande bestemming en een ruimtelijk beperkte toevoeging ten behoeve van de instandhouding van ingesloten functies, als deze aantasting op dezelfde locatie wordt gecompenseerd (zie artikel 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 3). Indien dit echter niet mogelijk is volstaat het dat de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvindt. Dit zal dan wel deugdelijk moeten worden onderbouwd. Of een uitbreiding of toevoeging als beperkt wordt gezien is afhankelijk van de situatie. Op basis van artikel 6.6 Borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 2, moet de compensatie vooraf, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit gerealiseerd zijn.

Derde lid: Op basis van dit lid geldt dat voor de uitzonderingen genoemd in lid 1 de aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt. Ook moet de overblijvende

aantasting worden gecompenseerd. Het beperken van de aantasting betekent in het bijzonder dat aantasting van moeilijk vervangbare natuurtypen zo veel mogelijk moet worden voorkomen. De verplichting tot compensatie gaat over de volledige ontwikkelingsruimte die in het bestemmingsplan of andere ruimtelijke besluit mogelijk wordt gemaakt en is onafhankelijk van concreet voorliggende bouwvoornemens. De term compensatie wordt in deze verordening gebruikt voor alle situaties waarbij natuurwaarden moeten worden verhoogd of gecreëerd, als tegenwicht voor aangetaste of verloren natuur (lid 1, onder a, b en c.). De aard van de compenserende maatregelen is immers in alle gevallen dezelfde, al zullen er verschillen zijn in schaal en locatie. Dit wijkt af van de situatie onder de oude Provinciale Ruimtelijke Verordening, toen de term alleen werd gebruikt voor de situatie onder a (aantasting op basis van een groot openbaar belang). Energieprojecten zijn onder voorwaarden mogelijk binnen het NNN, zie ook hoofdstuk 5 Energie.

Toelichting Programma Hart van de Heuvelrug: Voor het programma Hart van de Heuvelrug zullen bestaande afspraken worden gerespecteerd. Het programma Hart van de Heuvelrug is gebaseerd op een verevening van rode en groene bestemmingen. De basis hier is dat het programma door het realiseren van ecologische corridors en uitbreiding van kerngebieden in totaliteit leidt tot een kwaliteitsverbetering van het natuurnetwerk Nederland.

Toelichting op artikel 6.4 Militaire terreinen binnen het natuurnetwerk Nederland

Artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland en artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland zijn niet van toepassing op militaire terreinen en terreinen met een militair object. Dit neemt niet weg dat wel op tijd compensatie plaats moet vinden bij aantasting van het natuurnetwerk Nederland door nieuwe terreinverharding of bouwactiviteiten op gronden zonder bestaande legale bebouwing, erven en verhardingen.

Toelichting op artikel 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland Compensatie moet op zo'n manier gebeuren dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) versterkt. Compensatie moet verder bij voorkeur buiten het NNN plaatsvinden, in directe aansluiting op het NNN of binnen de Groene contour. De compensatie kan in de hele provincie, maar bij voorkeur dicht bij de aantasting. In een aantal gevallen is compensatie in de nabijheid een eis. Dit is het geval als het voor het functioneren van het NNN nodig is. Denk bijvoorbeeld aan het wegvallen van een belangrijke natuurverbinding door de aantasting. De compensatie moet dan gericht zijn op het in stand houden of herstellen van de verbinding. Daarnaast geldt voor compensatie in geval van uitbreiding en toevoeging van activiteiten bij ingesloten functies (artikel 6.3, lid 1, onder c) dat deze in de directe nabijheid en bij voorkeur op het terrein van de ingesloten functie moet plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, kan deze compensatie in de nabijheid maar buiten het terrein van de ingesloten functie worden uitgevoerd. De begrenzing van het terrein betreft de locaties waarop een andere medefunctie dan natuur ligt (bijvoorbeeld recreatieterrein of zorginstelling). Van de eis dat compensatie buiten het NNN moet plaatsvinden kan worden afgeweken in het geval van compensatie binnen NNN in de directe nabijheid van de aantasting, als deze compensatie leidt tot versnelling van de realisatie van het NNN. Het doel hiervan is vooral om te voorkomen dat in de directe nabijheid van de aantasting als compensatie nieuwe natuur buiten het NNN (waaronder Groene contour)

wordt gerealiseerd, die de realisatie van nog te realiseren nieuwe natuur binnen het NNN in de directe nabijheid op korte termijn moeilijker maakt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van afspraken over en/of ruiling van grond met betrokken grondeigenaren. Om te voorkomen dat het NNN en de bijbehorende ontwikkelingsopgave afneemt geldt als voorwaarde dat gedeputeerde staten de begrenzing van het NNN tegelijkertijd moeten uitbreiden met een even groot oppervlakte als die van de compensatie die binnen het NNN plaatsvindt. Dit geldt niet voor compensatie op agrarische gronden zonder natuurontwikkelingsopgave. Voor het bepalen van de oppervlakte van de compensatie worden toeslagen gebruikt. Deze toeslagen zijn afhankelijk van de leeftijd van de natuur die wordt aangetast en de natuurbeheertypen die worden aangetast. Deze toeslagen zijn opgenomen in de bijlage Berekenen compensatie ontwikkeling van groot openbaar belang. Voor compensatie moet altijd een compensatieplan worden opgesteld. Dit plan moet minimaal voldoen aan de in lid 7 aangegeven specificaties.

Toelichting op artikel 6.6 Borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Uitgangspunt is dat de compensatie zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd. Voor ingesloten functies zoals bedoeld in artikel 6.3, lid 1, onder c, betekent dat dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen klaar moet zijn voorafgaand aan, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit. Als er sprake is van groot openbaar belang of de meerwaardebenadering zoals bedoeld in artikel 6.3, lid 1, onder a en b, is de compensatieopgave naar verwachting veelomvattender. Ook in dat geval geldt natuurlijk dat de volledige realisatie van de compensatie zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden, waarbij afhankelijk van de omstandigheden van het geval en aard en omvang van de benodigde compensatie volledige realisatie in ieder geval binnen drie jaar moet zijn afgerond. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatie moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Om verder te kunnen verzekeren en afdwingen dat de verdere ontwikkeling en de instandhouding van de gerealiseerde compensatienatuur en het daarvoor noodzakelijke beheer ook echt plaatsvindt en wordt uitgevoerd, is een nadere zekerstelling nodig. Daarom moeten deze zaken bij de vaststelling van het bestemmingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Dit houdt in dat de gronden niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur, en dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland (NNN), waar de gerealiseerde compensatienatuur deel van gaat uitmaken. Verder moet de ruimtelijke bescherming van de compensatielocatie worden geregeld binnen het bestemmingsplan. Dit gebeurt door het toekennen van de bestemming natuur.

Bijlage 2 Voorlopig ontwerp